

4. 6. 2002

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Bez obalu o obalech

Počátkem roku 2002 skončilo období, ve kterém nebylo nakládání s obaly upraveno speciálním právním předpisem. Některé zákony jako například zákon o odpadech se v některých částech týkal i právní úpravy nakládání s obaly (označování obalů), ale komplexní předpis v naší právní úpravě chyběl. Nutnost přijmout tento zákon vyplývala i ze skutečnosti, že v evropské legislativě je nakládání s obaly poměrně podrobně upraveno.

Počátkem roku 2002 skončilo období, ve kterém nebylo nakládání s obaly upraveno speciálním právním předpisem. Některé zákony jako například zákon o odpadech se v některých částech týkal i právní úpravy nakládání s obaly (označování obalů), ale komplexní předpis v naší právní úpravě chyběl. Nutnost přijmout tento zákon vyplývala i ze skutečnosti, že v evropské legislativě je nakládání s obaly poměrně podrobně upraveno. Dne 1.1.2002 nabyl účinnosti zákon č. [477/2001](#) Sb. o obalech a změně některých dalších zákonů (dále jen zákon o obalech). Účelem zákona o obalech je zejména chránit životní prostředí předcházením vzniku odpadů z obalů, a to zejména snižováním hmotnosti, objemu a škodlivosti obalů a chemických látek v těchto obalech obsažených. V tomto článku se pak zaměříme zejména na část zákona týkající osob, které s odpady nakládají (dovozců, výrobců, osob uvádějících obaly na trh). Úvodem lze předestlat, že povinností pro výše uvedené osoby přibylo (zejména povinnost zpětného odběru obalů) a tyto osoby by měly využít přechodného období trvajícího do 30.6.2002 k tomu, aby jejich nakládání s obaly bylo po tomto datu v souladu se zákonem o obalech a jeho prováděcími vyhláškami.

Zákon o obalech se vztahuje na nakládání se všemi obaly, které jsou v České republice uváděny na trh nebo do oběhu, s výjimkou kontejnerů užívaných v silniční, železniční nebo letecké dopravě nebo při námořní nebo vnitrozemské vodní plavbě podle mezinárodních smluv. Zákon o obalech obsahuje důslednou definici obalů a stanoví definici obalu jako výrobku sloužícího k pojmutí, ochraně, manipulaci, k zajištění manipulace s jiným výrobkem nebo k uvedení výrobku na trh s tím, že přesnou definici obsahuje ustanovení § 2 zákona o obalech. Pokud bychom chtěli vymezit obal negativním způsobem, pak obalem ve smyslu zákona by nebyl obal sloužící k balení věci, která není zároveň výrobkem.

Nejčastěji používaným pojmem v zákoně o obalech a i dále v tomto článku bude pojem nakládání s obaly, kterým se rozumí ve smyslu zákona o obalech výroba obalů, uvádění obalů nebo balených výrobků na trh nebo do oběhu, použití obalů, úprava obalů a opakované použití obalů.

Jaké jsou tedy povinnosti osob nakládající s obaly resp. osob uvádějících obaly na trh?

POVINNOST PREVENCE. Osoba, která uvádí na trh obal (uvedením obalu na trh se rozumí okamžik, kdy je obal, bez ohledu na to, zda samostatně nebo spolu s výrobkem, v České republice poprvé úplatně nebo bezúplatně předán nebo nabídnut k předání za účelem distribuce nebo používání nebo kdy jsou k němu poprvé převedena vlastnická práva; za uvedení obalu na trh se považuje též dovoz obalu nebo baleného výrobku), je povinna zajistit, aby hmotnost a objem obalu byly co nejmenší při dodržení požadavků kladených na balený výrobek a při zachování jeho přijatelnosti pro spotřebitele, s cílem snížit množství odpadu z obalů, který je nutno odstranit. Postup určování nejmenší hmotnosti a nejmenšího objemu obalů stanoví vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu č. [115/2002](#) Sb. zákonů. Součástí povinnosti prevence je i povinnost osoby uvádějící obal na trh obaly zajistit, aby koncentrace vybraných chemických látek odpovídaly předpisům. Právní úprava zákona o obalech tímto sleduje zejména, aby koncentrace škodlivých látek byly co nejnižší a aby nakládání s obalem po

jeho upotřebením, co nejvíce šetřilo živností prostředí. Podrobnosti pro způsob určení obsahu vybraných chemických látek stanoví výše citovaná vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu. Konkrétním vyústěním povinnosti prevence je skutečnost, že osoba uvádějící obal na trh je povinna vypracovat písemné prohlášení, že při uvedení tohoto obalu na trh byly splněny výše uvedené povinnosti, a předat toto prohlášení osobě, která tento obal uvádí do oběhu. Vzor takového prohlášení najdete v příloze č. 1 k zákonu o obalech. Zákon o obalech stanoví, že osoba uvádějící obal na trh je povinna takovéto prohlášení převzít a na výzvu ho předložit kontrolním orgánům. Na uvedenou povinnost vztahující se k prohlášení se vztahuje přechodné období končící dnem 30.6.2002.

POVINNOSTI PŘI OZNAČOVÁNÍ OBALŮ. Osoba, která uvádí na trh nebo do oběhu obal nebo balený výrobek, je povinna zajistit, aby při uvedení tohoto obalu nebo baleného výrobku do oběhu prodejem spotřebiteli byl na tomto obalu nebo baleném výrobku nebo na jeho štítku označen

- a) materiál (látka), z něhož je obal vyroben, a
- b) způsob nakládání s použitým obalem s tím, že podrobnosti stanoví vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu o podrobnostech nakládání s obaly s využitím technických norem ČSN 770052-2 a ČSN 770053 . V této souvislosti je třeba upozornit, že na povinnost zde uvedenou označování se nevztahuje přechodné období a platí tedy od okamžiku účinnosti zákona o obalech tedy od 1.1.2002, a to proto, že se povinnost, jež zavedl již zákon č. 125/ 1997 Sb., o odpadech.

POVINNOST ZPĚTNÉHO ODBĚRU. Nepochybně jednou z nejdůležitějších povinností zavedených zákonem o obalech je povinnost zpětného odběru obalů, která se vztahuje na všechny osoby, které uvádí na trh nebo do oběhu obaly nebo balené výrobky. Povinnosti vyplývající ze zpětného odběru lze ve smyslu zákona splnit třemi způsoby:

- a) samostatně organizačně a technicky na vlastní náklady, nebo
- b) přenesením těchto povinností na jinou osobu spolu s převedením vlastnického práva k obalu, k němuž se tyto povinnosti vztahují, za účelem jeho dalšího uvedení do oběhu, jestliže tak smlouva o převedení vlastnického práva výslovně stanoví, nebo
- c) uzavřením smlouvy o zajištění plnění povinnosti zpětného odběru a využití odpadu z obalů podle tohoto zákona s autorizovanou obalovou společností.

Lze předpokládat, že nejrozšířenějším způsobem, který zvolí články obalového řetězce bude způsob uvedený pod písmenem c), tedy uzavřením smlouvy s autorizovanou obalovou společností. I na povinnost zpětného odběru se vztahuje přechodné období šesti měsíců, které skončí dnem 30.6.2002.

POVINNOST VEDENÍ EVIDENCE OBALŮ. Tato povinnost jde v ruku v ruce ještě s povinností osob, které uvádí na trh nebo do oběhu obaly nebo balené výrobky, podat návrh na zapsání do seznamu osob, které jsou nositeli povinnosti zpětného odběru a využití odpadu z obalů. Povinnost zapsat se do seznamu se nevztahuje na osobu, která uzavřela smlouvu o sdruženém plnění s autorizovanou obalovou společností (viz výše). Opět je nutno uvedenou povinnost splnit nejpozději do 30.6.2002. Osoba, na kterou se vztahuje povinnost zapsat se do výše zmíněného seznamu, je povinna vést evidenci

1. množství a vlastností obalů jí uvedených na trh nebo do oběhu a z toho množství vratných obalů,
2. množství zpětně odebraných obalů a z toho množství vratných obalů,
3. způsobu, jak bylo naloženo se zpětně odebranými použitými obaly, a ohlašovat údaje z této evidence za uplynulý kalendářní rok vždy nejpozději do 15. února Ministerstvu životního prostředí.

V této souvislosti je třeba upozornit na jednu velmi důležitou skutečnost, že na tuto povinnost se nevztahuje přechodné období, a proto by dotčené osoby měly vést výše uvedenou evidenci již od 1.1.2002.

Z uvedené výčtu nových resp. staronových povinností plyne, že nakládání s obaly bude pod velmi důslednou kontrolou státních orgánů a je možné, že nové náklady související s nakládáním s obaly (viz. uzavření smlouvy o sdružení s autorizovanou obalovou společností) může vést i ke zvýšení cen výrobků pro konečného spotřebitele. Přejícné období umožňuje dotčeným osobám se připravit na plnění povinností ze zákona o obalech, v jejichž důsledku by mělo dojít ke zlepšení životního prostředí, a to za zvýšené náklady jistě stojí.

Související právní předpisy:

- vyhláška Ministerstva životního prostředí č. [117/2002](#) Sb. o rozsahu a způsobu vedení evidence obalů a ohlašování údajů z této evidence
- vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu č. [116/2002](#) Sb. o způsobu označování vratných zálohovaných obalů
- vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu č. [115/2002](#) Sb. o podrobnostech s nakládání s obaly
- nařízení č. [111/2002](#) Sb. vlády České republiky, kterým se stanoví výše zálohy pro vybrané druhy vratných zálohovaných obalů

© EPRAVO.CZ - Sbírnka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)
- [Silná koruna: jaké dopady má posilující koruna na české firmy](#)
- [Problematické aspekty změn v úpravě odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 29.: Jednání za s.r.o. - jednatelé](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Když korporátní neshody nestačí: soudní zásah do účasti společníka jako krajní řešení](#)
- [Do 5 milionů EUR bez prospektu cenných papírů - novela ZPKT!](#)
- [Význam doplacení úvěru při přezkumu posouzení úvěruschopnosti](#)